माझा अभ्यास
Study From Home

गुरुमाऊली
एक शैक्षणिक व्यासपीठ

Subscribe

इयत्ता – पाचवी (7 जुलै) माझा अभ्यास

Subscribe

शासनाच्या 45 दिवसाच्या ब्रीज कोर्ससोबत माझा अभ्यास PDF

शासनाच्या ब्रीज कोर्ससोबत क्षमता प्राप्त विद्यार्थ्यांसाठी चालू इयत्तेचा अभ्यासक्रम समाविष्ट

दिवस सातवा : ☞

ब्रीज कोर्ससोबत चालू इयत्तेचा नियमित अभ्यासक्रम समाविष्ट. (वापरणे सक्ती नाही)

खालील उतारावाचा व समजून घ्या.

टेस्ट सोडवा

२. बंडूची इजार

संख्या समजून घ्या.

2. संख्याज्ञान

संख्या अंकांत लिहिताना प्रथम सर्वांत मोठ्या स्थानावरील अंक लिहावा. त्यापेक्षा लहान अशा प्रत्येक स्थानावर 1 ते 9 पैकी योग्य तो अंक लिहावा. एखाद्या स्थानावर अंक नसेल तर त्या स्थानावर 0 हा अंक लिहावा. जसे, 'आठ लक्ष नऊ हजार त्रेचाळीस' ही संख्या '89043' अशी लिहिल्यास ती 'एकोणनव्वद हजार त्रेचाळीस' होते व ते चूक आहे म्हणून 'आठ लक्ष नऊ हजार त्रेचाळीस' ही संख्या '8,09,043' अशी लिहितात. येथे दशहजार या स्थानावर शून्य लिहावे लागले.

(2) चार लक्ष वीस हजार पाचशे : या संख्येत हजारस्थानी, दशकस्थानी व एककस्थानी 0 लिहावा लागेल; म्हणून चार लक्ष वीस हजार पाचशे ही संख्या 4,20,500 अशी लिहितात.

उदाहरणसंग्रह 3

1. संख्या वाचा व अक्षरांत लिहा.

(1) 7,65,234 (2) 4,73,225 (3) 3,27,001 (4) 8,75,375 (5) 1,50,437

(6) 2,03,174 (7) 6,47,851 (8) 9,00,999 (9) 5,75,010 (10) 4,03,005

2. संख्या वाचा व अंकांत लिहा.

(1) एक लाख पस्तीस हजार आठशे पंचावन्न (2) सात लक्ष सत्तावीस हजार

(3) चार लक्ष पंचवीस हजार तीनशे (4) नऊ लक्ष नऊ हजार नव्याण्णव

(5) सात लक्ष एकोणपन्नास हजार तीनशे बासष्ट (6) आठ लाख

टेस्ट सोडवा

3. 0 ते 9 यांपैकी प्रत्येक अंक एकेकदाच वापरून सहा अंकी पाच संख्या तयार करा.

सात अंकी संख्या : ओळख, लेखन व वाचन

शिक्षक : आता आपण सात अंकी संख्यांची ओळख करून घेऊ.
समजा, एका सहकारी बँकेकडून प्रत्येकी 1,00,000 रुपये याप्रमाणे 10 शेतकऱ्यांनी कर्ज घेतले. तर सहकारी बँकेने त्यांना एकूण किती रुपये कर्ज दिले ?

अजित : 1,00,000 ची 10 पट करावी लागेल. म्हणजे एक लाख या संख्येला 10 ने गुणावे लागेल. 10 ने गुणणे म्हणजे ज्या संख्येस गुणायचे त्या संख्येपुढे एक शून्य लिहिणे.

अजय : 1,00,000 × 10 = 10,00,000

शिक्षक : ही सात अंकी संख्या झाली. तिचे वाचन '10 लक्ष' असे करतात. त्यासाठी आणखी एक स्थान लक्षच्या डावीकडे तयार होते, त्याचे नाव 'दशलक्ष'. यावरून 1 दशलक्ष = 10 लक्ष = 10,00,000.

संख्या वाचताना जसे दशहजार व हजार यांचे वाचन एकत्र करतात, तसेच दशलक्ष आणि लक्ष एकत्र वाचतात. 18, 35, 614 चे वाचन 'अठरा लक्ष पस्तीस हजार सहाशे चौदा' असे करतात.

काही सात अंकी संख्यांचे लेखन अंकांत व अक्षरांत पुढे दिले आहे, ते अभ्यासा.

(1) 31,25,745 : एकतीस लक्ष पंचवीस हजार सातशे पंचेचाळीस (2) 91,00,006 : एक्याण्णव लक्ष सहा

(3) 63,00,988 : त्रेसष्ट लक्ष नऊशे अठ्ठ्याऐंशी (4) 88,00,400 : अठ्ठ्याऐंशी लक्ष चारशे

(5) बाहत्तर लक्ष पंचाण्णव : 72,00,095 (6) सत्तर लक्ष दोन हजार तीनशे : 70,02,300

Understand numbers.

2. Number Work

When writing numbers in figures, write the digit in the highest place first and then, in each of the next smaller places, write the proper digit from 1 to 9. Write 0, if there is no digit in that place. For example, if the number eight lakh, nine thousand and forty-three is written as '89043', it is wrong. It should be written as 8,09,043. Here, we have to write zero in the ten thousands place.

(2) Four lakh, twenty thousand, five hundred : In this figure, there aren't any thousands in the thousands place, so we write 0 in it. Since there are five hundreds, we write 5 in the hundreds place. There are no tens and units, hence, we write 0 in those places.

In figures : 4,20,500.

Problem Set 3

1. Read the numbers and write them in words.

(1) 7,65,234 (2) 4,73,225 (3) 3,27,001 (4) 8,75,375 (5) 1,50,437
(6) 2,03,174 (7) 6,47,851 (8) 9,00,999 (9) 5,75,010 (10) 4,03,005

2. Read the numbers and write them in figures.

(1) One lakh thirty-five thousand eight hundred and fifty-five
(2) Seven lakh twenty-seven thousand
(3) Four lakh twenty-five thousand three hundred
(4) Nine lakh nine thousand ninety-nine
(5) Seven lakh forty-nine thousand three hundred and sixty-two
(6) Eight lakh

3. Make five six-digit numbers, each time using any of the digits 0 to 9 only once.

Introducing seven-digit numbers

Teacher : Now we shall learn about seven-digit numbers. Suppose 10 farmers borrow ₹ 1,00,000 each from a Co-operative Bank. Then, how much is the total loan given by the bank to them?

Ajit : We must find out what is ten times 1,00,000. That is, we multiply 1,00,000 by 10. That means we write one zero after the number to be multiplied.

Ajay : 1,00,000 × 10 = 10,00,000

Teacher : This becomes a seven-digit number. We read it as 'Ten lakh'. We must make one more place for the 10 lakhs to the left of the lakhs place. In western countries, the term million is used. One million is equal to ten lakhs.

Thus, ten lakh = 10,00,000.

Just as we read ten thousands and thousands together, we read ten lakhs and lakhs together. So, we read 18,35,614 as 'eighteen lakh, thirty-five thousand, six hundred and fourteen'.

Study the seven-digit numbers given below in figures and in words.

(1) 31,25,745 : thirty-one lakh, twenty-five thousand, seven hundred and forty-five
(2) 91,00,006 : ninety-one lakh and six
(3) 63,00,988 : sixty-three lakh, nine hundred and eighty-eight
(4) 88,00,400 : eighty-eight lakh, four hundred
(5) seventy-two lakh and ninety-five : 72,00,095
(6) seventy lakh, two thousand, three hundred : 70,02,300

टेस्ट सोडवा

- look , listen and enact.

We Speak English

1. Look, listen, read with me. Then find the picture that suits the dialogue and give it the proper number.

पहा. ऐका. माझ्याबरोबर वाचा. प्रत्येक संवादासाठी योग्य ते चित्र शोधून त्याला योग्य तो क्रमांक द्या. O5 O12

1

: May I come in please, Teacher?
: Yes. Please come in .

2

: Hello. What's your name?
: I'm Subhash . I'm in Class Five. And you?
: I'm in Class Seven . My name is Shubham . You can call me Bunty .
: Nice to meet you, Bunty .

3

: What's the time?
: It's two o'clock.

4

: Excuse me, Aunty. Can you please help me find this address ?
: Sure.

5

: Excuse me, Uncle . Is this yours?
: Oh, yes! It's mine. Thank you so much.

6

: Thank you so much for this lovely gift .
: You are welcome!

7

: I'm sorry I broke the cup .
: Never mind.

8

: Where are you going?
: We are going to the playground . Would you like to come with us?
: Yes. Please wait for me.

मुलांच्या जोड्या करून 'role-play' पद्धतीने या संवादांचा सराव घ्यावा. O13
रंगीत मजकुरात स्वतःच्या मनाने बदल करण्यास, तसेच संवादांत भर घालण्यास मुलांना उत्तेजन द्यावे. O15

2. Form pairs and practise the above dialogues.

जोड्या करून वरील संवादांचा सराव करा.

१. आपली पृथ्वी–आपली सूर्यमाला

सराव – पाठ वाचा व स्वाध्याय सोडवा.

टेस्ट सोडवा

स्वाध्याय

१. काय करावे बरे ?

लघुग्रहांच्या पट्ट्यातील एक खगोलीय वस्तू निखळली आहे. ती आता सूर्याच्या दिशेने झेपावत आहे. आपली पृथ्वी नेमकी तिच्या मार्गात येणार आहे. या खगोलीय वस्तूशी पृथ्वीची टक्कर होण्याची शक्यता आहे. ही टक्कर टाळण्यासाठी तुम्ही कोणता उपाय सुचवाल ?

२. जरा डोके चालवा.

(१) सूर्य अचानक गडप झाला, तर आपल्या सूर्यमालेचे काय होईल ?

(२) असे समजा, की मंगळ ग्रहावरील तुमच्या सवंगड्याला तुमचा पत्ता कळवायचा आहे. तुम्ही नेमके कोठे राहता हे त्याला / तिला नीट कळले पाहिजे. तुम्ही तुमचा पत्ता कसा लिहाल ?

३. सूर्यमालेतील कोणत्या ग्रहांचा क्रम चुकला आहे, ते ओळखून सूर्यापासून ग्रहांचा योग्य क्रम लावा.

४. मी कोण ?

(अ) पृथ्वीवरून तुम्ही मला पाहता. तुम्हांला दिसणाऱ्या माझ्या प्रकाशित भागात नियमितपणे बदल होतो.

(आ) मी स्वयंप्रकाशी आहे. माझ्यापासून निघणाऱ्या प्रकाशामुळेच ग्रहांना प्रकाश मिळतो.

(इ) मी स्वत:भोवती, ग्रहाभोवती आणि ताऱ्याभोवतीही फिरतो.

(ई) मी स्वत:भोवतीही फिरतो आणि ताऱ्याभोवती प्रदक्षिणा घालतो.

(उ) माझ्यासारखी सजीवसृष्टी इतर कोणत्याच ग्रहावर नाही.

(ऊ) मी पृथ्वीपासून सर्वांत जवळचा तारा आहे.

५. (अ) अवकाश प्रक्षेपणामध्ये रॉकेट का वापरतात ?

(आ) कृत्रिम उपग्रह कोणकोणती माहिती देतात ?

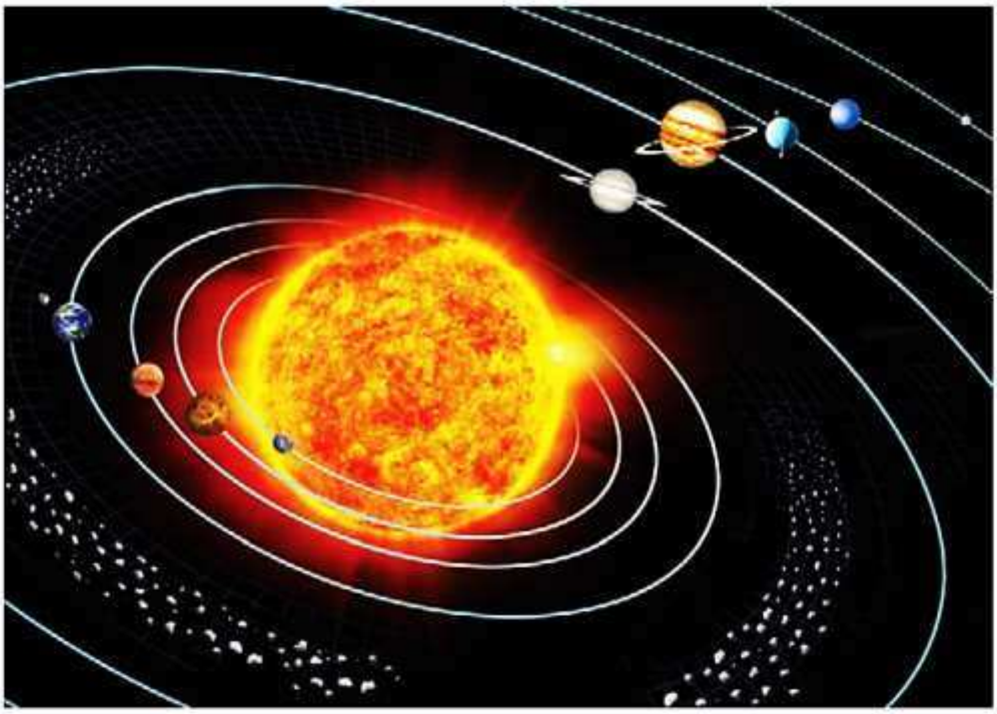

5SE8X2

उपक्रम : (१) अवकाश संशोधनासंदर्भात भित्तिपत्रके तयार करून त्यांचे शाळेत प्रदर्शन भरवा.   (२) सूर्यमालेतील कोणकोणत्या ग्रहांना उपग्रह आहेत याची माहिती मिळवा.

* * *

टेस्ट सोडवा

पाठ वाचा व स्वाध्याय सोडवा.

प्राचीन वस्तू, वास्तू, शिल्पे, भांडी, नाणी, कोरीव लेख, ताम्रपट, ग्रंथ, हस्तलिखिते, लोकांच्या स्मरणात असलेल्या कथा-कहाण्या, लोकगीते इत्यादींना 'इतिहासाची साधने' असे म्हणतात. या साधनांचे भौतिक, लिखित आणि मौखिक असे तीन प्रकार असतात. भूतकाळात नेमके काय आणि कसे घडले, याचा शोध घेण्यासाठी या साधनांमधून मिळणाऱ्या पुराव्यांच्या खरेखोटेपणाची कसून तपासणी केली जाते. कसोटीला उतरलेल्या पुराव्यांच्या आधारे भूतकाळातील घटना क्रमवार जुळवून इतिहासाची मांडणी केली जाते. ही शास्त्रीय पद्धत होय.

१.३ इतिहास आणि आपण

शास्त्रांच्या अभ्यासामुळे आपल्याला अनेक प्रश्नांची उत्तरे मिळतात. उदा.,पर्यावरणशास्त्र. पर्यावरणशास्त्र ज्याप्रमाणे पर्यावरणाची हानी, प्रदूषण यांसारखे प्रश्न आणि त्यांवरचे उपाय यांचा अभ्यास करते, त्याप्रमाणे प्रत्येक शास्त्र आपापल्या विषयांचा अभ्यास करते. इतिहास भूतकाळातील घटनांचा अभ्यास करतो.

माणसाच्या व्यक्तिगत किंवा सामूहिक कृतींच्या परिणामांतून मानवी समाजाच्या प्रगतीसाठी पोषक किंवा हानिकारक वातावरण निर्माण होत असते. त्याचा परिणाम आपल्या दैनंदिन जीवनावर होत असतो. उदा., एखाद्या गावातील लोक एकजुटीने, एकमेकांच्या साहाय्याने जेव्हा सगळी कामे पार पाडतात, तेव्हा गावाचा विकास उत्तम रीतीने होतो. परंतु गावातील लोकांमध्ये काही कारणाने एकजूट झाली नाही, तर मात्र गावाच्या विकासात अडथळे निर्माण होतात.

१. इतिहास म्हणजे काय ?

भूतकाळातील मानवी समाजाचे विचार, कृती आणि कृतींचे परिणाम यांचा शोध घेऊन अनेक प्रश्नांची उत्तरे इतिहास शोधतो. इतिहासाच्या अभ्यासामुळे मानवी समाजाच्या प्रगतीसाठी इष्ट काय, अनिष्ट काय, यांचा अभ्यास करणे शक्य होते. वर्तमानकाळात आपण कसे वागल्याने भविष्यकाळ चांगल्या प्रकारे घडवता येईल, हेही इतिहासाच्या अभ्यासातून समजते.

भूतकाळात होऊन गेलेल्या थोर व्यक्तींच्या चरित्रांतून स्फूर्ती आणि प्रेरणा मिळवून देण्याचे कार्यही इतिहास करतो. इतिहासामुळे आपली आणि इतर संस्कृती यांच्यात झालेली देवाणघेवाण आणि मानवी संस्कृतीच्या विकासाची वाटचाल समजते. तसेच, माणसांच्या जीवनपद्धतींत कसे बदल होत गेले, हेसुद्धा समजून घेता येते.

प्रत्येक गावाचा, जिल्ह्याचा, राज्याचा, देशाचा स्वतंत्र इतिहास असतो. तसेच, पृथ्वी, पृथ्वीवरील डोंगर, जलाशय, प्राणिसृष्टी, माणूस या सर्वांचा स्वतंत्र इतिहास आहे.

प्रत्येक शास्त्राचाही स्वत:चा इतिहास असतो. त्याच्या आधारे मानवी संस्कृतीत महत्त्वाचे बदल घडवून आणणाऱ्या अनेक शास्त्रीय शोधांची आणि ते शोध लावणाऱ्या शास्त्रज्ञांची माहिती आपल्याला मिळते.

१.४ भूतकाळ आणि भविष्यकाळ

भूतकाळ, वर्तमानकाळ आणि भविष्यकाळ हे विविध घटनांच्या अखंड साखळीने जोडलेले असतात. उदा., स्वातंत्र्य मिळवण्यासाठी भारतीयांनी इंग्रज सरकारविरुद्ध लढा दिला, ही एक ऐतिहासिक कृती आहे. त्यामुळे

१५ ऑगस्ट १९४७ रोजी भारत देश स्वतंत्र झाला. असे म्हणता येईल, की स्वातंत्र्यप्राप्ती ही घटना स्वातंत्र्यलढा या कृतीचा परिणाम आहे.

आपल्या आसपास घडणाऱ्या अनेक घटना अशा पद्धतीने आपण पूर्वी केलेल्या कृतींशी जोडलेल्या असतात. त्यामुळे आपल्याला हेही कळते, की पूर्वी केलेल्या म्हणजे भूतकाळातील कृतींवर भविष्यकाळ अवलंबून असतो. इतिहासाच्या अभ्यासातून आपण हे शिकतो. उदा., फार पूर्वीच्या काळी मानवाने आसपासच्या परिसरात उपलब्ध असलेल्या साहित्यांतून हत्यारे निर्माण करण्याची कला आत्मसात केली. अग्नीचा वापर कसा करावा, हे शिकून घेतले. त्याने पुढे चाकाचा शोध लावला.

पुढच्या पिढ्यांनी अशा गोष्टींमध्ये भर घातली. मानवाच्या शारीरिक आणि बौद्धिक विकासाच्या जोडीनेच तंत्रज्ञानही विकसित होत गेले. ही प्रक्रिया अजूनही अखंडपणे सुरूच आहे. भूतकाळातील शोधांच्या आधारानेच पुढचे नवनवीन शोध लावणे शक्य असते.

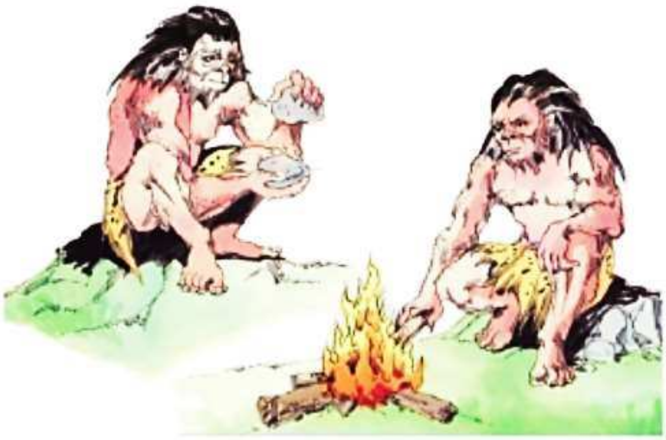

भूतकाळातील शोध आणि तंत्रज्ञान

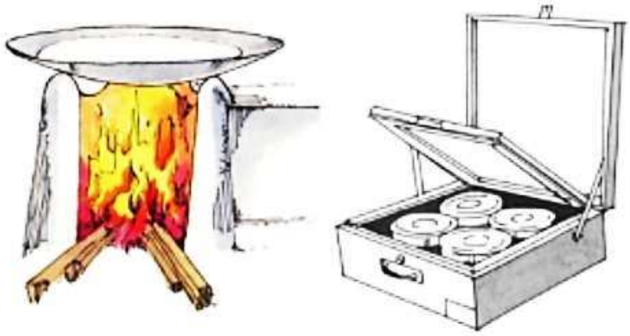

वर्तमानकाळातील शोध आणि तंत्रज्ञान

स्वाध्याय

१. रिकाम्या जागी योग्य शब्द लिहा.

(अ) भूतकाळात घडलेल्या घटना समजून घेण्याच्या शास्त्राला -------- म्हणतात.

(आ) इतिहास केवळ -------- च्या आधारे लिहिला जात नाही.

२. प्रत्येकी एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

(अ) शास्त्रीय पद्धत म्हणजे काय ?

(आ) स्वातंत्र्यप्राप्ती ही घटना कोणत्या कृतीचा परिणाम आहे ?

(इ) इतिहासाच्या अभ्यासामुळे कोणती गोष्ट शक्य होते ?

३. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.

(अ) इतिहास हे शास्त्र आहे असे का म्हटले जाते ?

(आ) गावाच्या विकासात अडथळे कसे निर्माण होतात ?

व्हिडिओ पहा

टेस्ट सोडवा

● **सुनो और गाओ :**

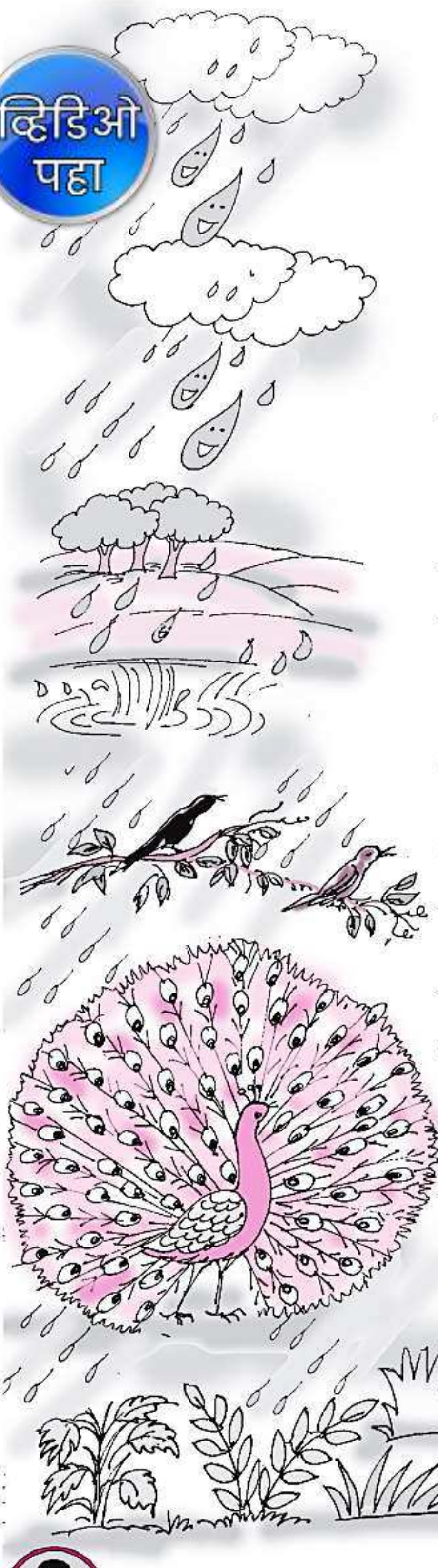

२. बूँदें

रिमझिम–रिमझिम गातीं बूँदें,
धरती पर हैं आतीं बूँदें ।

खेतों, बागों, मैदानों में,
हरियाली फैलातीं बूँदें ।

धरती से नालों, नदियों में,
सागर में मिल जातीं बूँदें ।

गरमी से तपते लोगों को,
शीतलता पहुँचातीं बूँदें ।

मेंढक, मोर, पपीहे, कोयल,
सबका मन हरषातीं बूँदें ।

पुरवाई के रथ पर चढ़कर,
इठलातीं, मुसकातीं बूँदें ।

– रोहिताश्व अस्थाना

१. कविता में आए हुए लयात्मक शब्दों को ढूँढ़कर सुनाओ ।
२. बूँदें क्या–क्या करती हैं, बताओ ।

स्वयंमूल्यमापन चाचणी पहा खालील लिंकवर..

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

माझा ऑनलाईन अभ्यास – प्रत्येक घटकाच्या टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरुन

पाचवी मराठी	पाचवी गणित	सेमी गणित	पाचवी इंग्रजी	पाचवी प.अ-1	पाचवी प.अ-2	हिंदी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक

दररोजच्या माझा अभ्यास pdf तुम्हाला खालील लिंकवर मिळतील.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

इतर इयत्तांच्या ऑनलाईन टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरुन...

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

MiniShala शैक्षणिक ॲप्स खालील लिंकवरुन डाऊनलोड करा.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
		आठवी	नववी	दहावी		

गुरुमाऊली शैक्षणिक ॲप्स – Click Here

निर्मिती - श्री.प्रविण डाकरे, श्री.जयदिप डाकरे
वेब स्त्रोत-'ई-बालभारती'
सौजन्य- जिल्हा परिषद कोल्हापूर
https://www.gurumauli.in